

Harmonizáció

A harmonizáció szót ma már talán legkevésbé maguk a muzsikások használják; a közéletben ugyanis egyre-másra találkozhatunk a törvény-, jogszabály-, szabvány-, alapszabály-..., harmonizáció kifejezésekkel. (legtöbbszörösen a szó szerinti és metaforikus szóalakzatokat rendszerint csak EU... előtaggal használják ...)

A harmóniára való törekvés azonban a szót kikölcsonzóknel sem a (totalitárius) unisonót célozza; fújhassa mindenki a maga nótáját, csak az egész együtt szépen szóljon ...

Ha valaki fejleszteni akarja saját társadalmi környezetének szabályait, bizony jól teszi ha előbb körülnéz, és megfigyeli, mit is csinálnak mások. A lelkiismeretes alkotmányozók segéd emberei pl. gőzerővel boncolgatják egymás országainak konstitúcióját, hátha okulhatnak belőle, hátha legalább fontosabb partnereikkel harmonizálhatnak...

De ugyanígy járnak el egy kisváros okos kanáriitenyésztői is, ha még alapszabályuk módosítása előtt olvassák el a Harz-hegységben működő Kanarienvogelzuchtverein X00 oldalas szervezeti és működési szabályzatát... Amikor lapunkban Harmonizáció címmel ismertetjük néhány ország zenekari szabályzatát, akkor a világegyetem se azt akarjuk sugallni, hogy nekünk azonnal rohannunk kell, vagy egyáltalán rohanhatnánk ugyanazt csinálni, mint a sógór. Bármilyen szimpatikus ugyanis Bergengőc Tutulás Szövetség alapszabályában az, hogy a nem elég tarka zoknit viselő gíkszelőket keddenként a piactéren nyilvánosan felnégyelik, nem hisszük, hogy hasonló szankciók egyenlőre nálunk is már aktuálisak lennének...

(Szerk.)

Egy német példa

A Német Színpadi Szövetség (*Deutscher Bühnensverein*) és a Német Zenekari Szövetség (*Deutscher Orchester Vereinigung*) ún. kultúrzenekarok muzsikusai számára készített Tarifa Szerződésnek (a mi beidegzett szóhasználatunk szerint inkább Kollektív Szerződésnek) már csupán a tartalomjegyzéke is tanulmányos. Ebből, ha más nem, számunkra legalább az kiderül, hogy a valaki valamit ama bizonyos alaposággal akar regulálni, annak mi mindenre is nem kell gondolnia. (Hát még ha a mellékleteket is megnézzük!)

Íme a tartalom rövid kivonata:

Az I. Fejezet az érvényesség körét, hatályát és a szükséges hatálytalánításokat a kivételek precíz meghatáro-

zásával tárgyalja. A gondosság még egy fontos állami törvény preambulájának is becületére válna...

A II. Fejezet a munkafeltételeket taglalja. A munkábaállítás feltételeinek megalapozása, orvosi vizsgálat, általános kötelezettségek, munkakötelezettség, közreműködési kötelezettségek, titoktartás, mellékfoglalkozások vállalási feltételei, személyi iratok („káder anyag”), felelősség, hangszerek, ruházat, elérhetőség, rendelkezésre állás szabályai képezik a fejezet tárgyát. Első olvasásban itt szinte magától értetődő dolgokról van szó. Ha azonban a fejezetet részletesebben nézzük át, sejtethetővé válik, hogy az aggályoskodásnak tűnő mondatok szerepeltetését milyen precedensek, viták, veszekedések, vagy épp magasabb szintű jogszabályok is indokolhatták. Itt bizony a húr, szőr, nád, ...ügyek tisztázásától a fekete harisnyáig (*Strumpf és Socken!*...) éppúgy gondoltak, mint a személyiségi jogok védelmére, akár csak arra, hogy valaki mikor köteles egy olyan, különös, számára

szokatlan hangszeren játszani, ami nem is szerepel a munkaszabályzatban.

A III. Fejezet a munkaidővel foglalkozik: Szolgálati igénybevétel, szabadnapok, pihenőidő, a munkarend érvényessége, munkamulasztás, stb. Egy zenész által teljesített szolgálatok száma koncertzenekaroknál 16 naptári hét átlagában nem haladhatja meg a heti 8 szolgálatot. (Nehéz művek betanulása-
kor max. heti 7, egyáltalán pedig max. 9 szolgálat engedélyezhető ill. követelhető meg.) Egy színpadi eseménnyel összekötött szolgálat nem haladhat meg 3 órát, színpadi események nélkül pedig 2 1/2 órát. (Főpróba és a fellépés előtti két próba kivétel, ez akár három óra is lehet...) Táj-koncertről való hazatérés után, 11 óra pihenő idő jár, két azonos programú koncert között 1 óra, két különböző koncert között 2 óra pihenést kell biztosítani.

A IV. Fejezet a szolgálati időbeszámításával foglalkozik elsősorban a társadalom-, nyugdíj- és egészségbiztosítás szempontjainak megfelelően. Az V. Fejezet a javadalmazásról

szól. Idetartozik a zenekar besorolása, az alapbér, a helyi pótlékok és külön járandóságok kérdésköre, a gyermeknevelési (családi) pótlék, tevékenységi pótlékok, külön járandóságok, kifizetések szabályozása. A fejezet olvastán megállapíthatjuk, hogy annak számos eleme nálunk is ismert, és - ha nem is hasonló precizitással kodifikálva, de - főként jogszokás alapján gyakorolva, mi is rendelkezünk egy későbbi harmonizáció csíráinak megfelelő ismeretekkel. A német vagy bármely más példa későbbi követése azonban nem lesz olyan egyszerű. Naivitás lenne azt gondolnunk, hogy egyszerűen elkészítetjük néhány példaszám hasonló szabályzatának hites szakfordítását, és majd ezekből összerakjuk a magunkét. Épp a tárgyalta szabályzat mutatja, hogy függelékeiben - épp ott, ahol a tarifa húsba vág - külön West és külön Ost bér- és besorolási táblákat találunk (pedig ott - gondolhatnánk, legalább nyelvi nehézségek nincsenek, bár egyes kútfők szerint még azok is fennforoghatnak...)

A kategorizálás problémái bizony külön tanulmányt is megérdemelnének. Ne higgyük, hogy itt csak specifikus zenekari ügyről van szó. Vannak ugyan objektív kapaszkodók (zenekar esetén pl. a létszám, hisz ha 99-fős egy zenekar, akkor ez azt

jelenti, hogy van is vevő rá...), de az, hogy egy egyetem, tanácsadó cég, autógyár, előadóművész, ..., zenekar milyen díjkategoriába tartozik, az elsősorban maguktól az érintettektől, saját üzletpolitikájuktól függ. A legkegyetlenebb kategorizálás ugyanis az olyan rendszer, ahol az - akár magam által meghatározott - kategória a minimális honoráriumomat határozza meg, ha nekem magamnak kell először is megmondanom, hogy mennyit is érek... Ha túlértékelem magam, éhenhalok, ha pedig alábecsülöm képességeimet, akkor minden aktivitásomban pénz marad benn...

A VI. Fejezet a szociális juttatások: táppénz, bejelentési és bizonyítási kötelezettségek, kártérítési igény harmadik féllel szemben, jubileumi jutalmak, segélyek, támogatások és végül az elhalálozási juttatás.

A VII. Fejezet utazási térítések, átköltözési hozzájárulás, különélési pótlék, utaztatás, különélés zenészspezifikus kérdéseit taglalja, szabályozza.

A VIII. Fejezet a szabadság, munka alóli mentesség szinte összes, olyan elképzelhető esetével foglalkozik, amit - zenészek esetében - egyetlen Munka Törvénykönyv se tudna jól szabályozni.

Az IX. Fejezet A munkaviszony megszüntetésének módzatait taglalja. Számunkra itt az lehet érdekes, hogy milyen élesen különböztetik meg a „hivatásképtelenséget” (mondjuk egy autójátó becsípte valakinek a zenélésben oly sokszor használt egyik ujját... Szerk.) a „munkaképtelenségtől”.

A X. Fejezet a mi foglalkörünkben csak nehezen értelmezhető, a betegbiztosítással kapcsolatos átmeneti kifizetések rendjét rögzíti.

A XI. Fejezet különleges előírásokat tartalmaz:

-Zenekar feloszlása vagy létszámcsökkentése miatt elbocsájtott zenészek esetére

-Határidőkre

-Közalkalmazotti szabályok alkalmazására

-Az alapfizetésekhez való illeszkedésre

-A zenekari vezetőség működésére (amelynek tagjaira külön tarifaszabályok vonatkoznak...)

A XII. Fejezet átmeneti és záró rendelkezéseket tartalmaz a preambulumhoz méltó gondossággal...

(Az eredeti német anyag Szövetségünk levéltárában megtalálható.)

Hangszerkereskedelmi és szolgáltató Kft.

1077 Budapest,
Almássy u. 4-6.
(Almássy tér és a
Dohány utca között)

Tel./fax:

141-7061

Nyitva:

hétfő-péntek

9.30-tól 18.00-óráig

**Új és használt hangszerek vétele, eladása,
igazságügyi szakértő véleményezése, szakbecslése.**

Vonós, pengetős hangszerek készítése, javítása.

**Alkatrészek, tartozékok, kiegészítők forgalmazása:
húrok, vonók, tokok, huzatok, állványok stb.**